ڤیدار بێرگلاند، بەڕێوەبەری ڕێکخراوی لێتوێژینەوەی نەرویجی بۆ مافی کورد:

دەوڵەتی عێراق دەبێت داوای لێبورد لەگەلی کورد بکات

دیداری : عومەر محەمەد

وەرگێڕانی : بژار تەها خەلیل

کات : ٢ی پاشنیوەڕرۆ – سلێمانی پالاس

ڕێکەوت :٢١ی شوباتی ٢٠٠٧

ڤیدار برگلاند بەرەگەز نەرویجی بەرێوەبەری ڕێکخراوێکی لێتوێژینەوەی نەرویجی بوو، بۆ مافی کورد، لەگەڵ شاندێکی ناوەندی چاک کە ئەوسا من بەرێوەبەری ئۆفیسی سلێمانی بووم هاتبوو بۆ کوردستان، رۆژی لە رۆژی دووەمی سەردانەکەیدا پاشئەوەی لە گەشتەکەمان گەراینەوە لەهۆتێل سلێمانی پالاس لەگەڵ ڤیدار بێرگلاند بۆگفتوگۆیەکی رۆژنامەوانی دانیشتین، بەسوپاسەوە بژار تەهاخەلیل دەقی چاوپێکەتنەکەی وەردەگێرایە سەر زمانی کوردی لەبارەی تاوانی ئەنفال وئەرکی دەوڵەتی عێراق ئەم دیدارەمان سازدا.

بەخێر هاتی بۆ کوردستان، ئەگەر بکرێت تایبەتمەندیتی بواری کارکردنتمان بۆ روونبکەیتەوە ؟

بەرپرسم لە رێکخراوێکی نەرویجی کە تایبەت بۆ مافی کورد دامەزراوە، ئەوە ئەو رێکخراوەیە کە گرنگی ئەدات بە حاڵوباری کورد لەو وڵاتە. دەمەوێت ئەوەشت پێ بڵێم یەکێك لە بەر پرسەکانی ئەو رێکخراوە یەکێکە لە بەرپرس‌و سەرکردە باڵاکانی وڵاتەکەی خۆمان نەرویج.

هەلبەتە من دەمێکە دەزانم کە ئیوە رێکخراوێکتان هەیە تابەت بەمافەکانی کورد، کەوایە دەبێت بە ووردی ئاگاداری هەموو ئەو مەینەتی‌و پێشیلکاریانەی مافی مرۆڤ بن دەرهەق بە کورد، کە بەشێکە لە کۆی مرۆڤایەتی‌و تائیستا لە هەموو مافە سەرەتاییەکانی خۆی بێبەشە.

بەڵێ لە سالی 1995 دا ئەم رێکخراوە دروست بووە، بۆ ئەو مەبەستەش درووست بووە تا بزانێت لە ساڵانی هەشتاکاندا چی تاوانێك دژ بە کورد ئەنجامدراوە؟ ئەوەی لە سالی 1988دا رویداوە کارەساتێکی گەورە بووە، تاوانەکان دژ بە کورد گەورە بوون، بە داخەوە پێشتریش جێگەی گرنگی پێدانی ئەو ناوەندو لایەنانە نەبووە کە لەکاتی خۆیدا پێیان نەزانیوە، فاکتەری ئەوەش، دە گەرێتەوە بۆ ئەوەی کەتاکو ئیستا کورد دەوڵەتێکیان نیە. ئەگەر دەولەتێکیان هەبوایە، تاوانەکان ئاوا بە بێدەنگی لەدژی پیادە نەدەکران.

باسی نەبوونی دەولەتی کوردیت کرد، فاکتەری نەبوونی دەولەتی کوردی بۆچی دەگێڕیتەوە؟ لە کاتێکدا بە پێی یەکێك لە بەندەکانی جارنامەی گەردونی مافەکانی مرۆڤ هەقی ئەوەی هەیە سەربەخۆ بژی؟

ڤیدار: بیروڕای شەخصی من وایە کەدەگەڕێتەوە بۆئەوەی مێژووی کوردستان ئەمەی دروستکردووە و هۆکارێکی جیوپۆلەتیکیشی هەیە، ئەمە جگە لەوەی جوگرافیای ناوچەکەش هۆکار بووە بۆئەو دابەش بوونەی ڕێگەی لە دروست بوونی دەولەتی سەربە خۆ گرتووە، کوردستان هەمیشە کەوتووەتە سنوری ئەو وڵاتانەی قازانجیان لە دابەشکردنی دا هەبووە، کاتێك کە دەرفەتی ئاڵتوونی بۆ دروست بوونی دەولەتی سەربەخۆی کورد درووست بوو لە دوای جەنگی جیهانی دووەمەوە، ئینگلیز ووتەنی ئەو کێکەی کە هەبوو لە نێوان هێزەکانی ئەوروپادا دابەشکرا، بەرکورد خۆی نەکەوت! وەلەو کاتەدا دەولەتێك بۆ کورد مایەی گرنگی پێدان نەبوو، هەروا کورد خۆشی نەبووە ئەمری واقع بەڵکو بە شتی لاوەکیەوە خەریك بوون، ئەو کۆلۆنیالیزمیانەی لە ئەوروپا بیریان لێکرایەوە وای کرد شتێکی زۆر جیاوازتر لەم ناوچەیە روبدات، مقارنە بە شوێنێکی تر. من بیروڕام وایە هۆکاری سەرەکی دروست نەبوونی دەولەتی کوردی پێکهاتەی جوگرافی ناوچەکەو ڕۆڵی کۆلۆنیالیزم بوو لە ناوچەکەدا. کە ئەمەش بووە هۆی دابەشبوونی کوردستان بەسەر چوار دەولەتدا کە خۆتان دەزانن کوێن، بەڵام ئەوەی دەمەوێت بیلێم ئەو حەقیقەتە تالیە کەوا ئەو دەوڵەتانەی کە کوردیان بەسەردا دا بەشکرا، بە ڕەفتاری زۆر ڤێزەوەنەوە مامەلەیان لە گەڵ کورد کرد، زۆر ناشرین داواکاریەکانیان پشتگوێ خستن‌و بە توندوتیژیەکی زۆرەوە سەرکوتیانکردن. لەسەروو هەمووشیانەوە ڕژێمی بەعس کە جینۆسایدی گەلی کوردی کردو هەروەها تورکیاش.

باست لە جوگرافیاکرد، باشە ئەگەر ئەم ناوچەیەی کوردی لەسەر نیشتەجێیە پێگەیەکی ئابوری بەهێزی نەبوایە کورد وەکو ئێستا بە هەژاری دەژیا؟ توشی ئەم هەموو کارەساتە دەبوو؟ جینۆساید دەکرا؟

ڤیدار: بەبروای من ئەمە کەمترین گرنگی هەیە، هەروەکو باسم لەدابەشکردنی کێکەکە کرد، بەڵام یەکێك لە فاکتەرە گرنگەکان ئەوە یە چۆن عێراقیان دروستکردووە؟ واتا بۆ بەو شێوەیە دروستکرا؟ چونکە هەلومەرجی عێراق کە دەوڵەتی عێراقی بەو پێکهاتە ئالۆزەوە دروستکرد، ئەمەوای لێکردووە کە هیچ شتێك ئاسان نەبێت لەگەڵ ئەو هەموو کاراساتەنەی لەو دەولەتە کەوتنەوە.

ئەوکارەساتەی ئەلمانیای نازی لە دژی جولەکەکان کردی‌و کارەساتی هۆلۆکۆستی لێکەوتەوە، ڕژێمی عێراق ئەنفالی کوردی کردوو شارو گوندەکانی کیمیا بارانکرد، ئەمە سوکایەتی بوو بە مرۆڤو مرۆڤایەتی کە دواجار هەر دەبێت مرۆڤایەتی ئەم قەرزانە بداتەوە؟ ئەو وێرانانە چاك بکاتەوە.

ڤیدار: تۆمەبستت لە بنیاتنانەوەی مرۆڤایەتی یە ، یان قەرەبووی کورد؟

مەبەستم لە چۆنیەتی بیرکردنەوەو ئەدای قسەکردن لە سەر بنیاتنانەوەی کۆی مرۆڤایەتی بۆ ئەوەی جینۆساید لە بەین ببرێت‌و کاریگەریەکانی بسرێتەوە.

ڤیدار: سەرەتای پرسیارەکەم بەلای گرنگە چۆن تاوانەکانی دژ بە مرۆڤایەتی جیهانی بکەین، تاوان دژ بە مرۆڤ ئیتر کوردبێت یان هەرنەتەوەیەکی تر بە بێ لەبەر چاوگرتنی ئەوەی دەولەتی هەیە یان نا، ئەوەی لە بەعس‌و نازیزم بینیمان بەهام لە تورکەکانیش ئەوەی بەلای منەوە گرنگە ئەوەیە لینکێك (پەیوەندیەك) هەیە لە نێوان ئەم ئایدۆلۆژیا شەرانگێزانەدا هەریەك لەمانە چ فشیزم‌و چ نازیم، تاوانی گەورە گەورەیان ئەنجامداوە جینۆسایدیانکردووە، ئەوەی لە هۆلۆکۆست‌و ئەنفال‌وهەلەبجەو هەروەها جینۆسایدی ئەرمەنیەکانیش، ئەمانە تاوانی نێونەتەوەین‌و مەترسی گەورەیان

لەسەر ئایندەی مرۆڤایەتی هەیە.

من وەکو نەتەوە پرستێک ئەم پرسیارەت ئاراستە ناکەم، چونکە ئازاری هەر کەسێك هەرنەتەوەیەك لە هەر رەگەزێك بێت ئەفریقی بێت یان ژاپۆنی، عەرەب بێت یان جولەکە بۆمنیش ئازارە ئازاری مرۆڤە ، خۆشحالم ئەمرۆ کەسێکی نەرویجی دورلەنەتەوەکەی خۆم هاتووە بیر لەئەنفالو کارەساتەکانمان دەکاتەوە، چۆن بیر لەوە بکەینەوە ئنسان هەستێتەوە سەرپێ؟

ڤیدار: لێرەدا وانەیەك فێربووین لەوانەی کە تاوانی جینۆسایدیان ئەنجامداوە وەدەبێ ئەوەش لە بیرنەکەین کە خەڵکانێك هەبوون بە پێچەوانەی بیرکردنەوەی ئێمەوە کە ئەنجامدانی تاوانەکەیان لەئەستۆ بووە، ئێستا لە ژیانداماونو ئەمە بەڵامەوە قورسە کە چۆن ئیسرائیلیەکان وا بیربکەنەوە کە هەمان پاکتاوی رەگەزی لە دژی فەلەستینیەکان ئەنجام نەدەن، ئەوەش بەڵامەوە گرانە کە دەبینم خەڵکانێکی ئەکادیمیستو پرۆفیشناڵ روناکبیرو رۆشنبیردەبینم کە پاساو دەهێننەوە بۆ توندوتیژی بۆ مومارەسەکردنی حەقی خۆیان شەرعیەت دەدەنەوە بە توندوتیژیو بێشیلکردنی مافەکانی خەڵکی تر. ئەمە دیدو فکرێکی مەترسیدارە. تکادەکەم تۆش ئەوە بە موجامەلە تێمەگە بەڵامەوە شتێکی جوانە کەدەتان بینم رقتان لە خەلکی ترنیەو دەتانەوێت بە ئاشتی لە گەڵ گەلانی تردا بژین، یان ناتانەوێت تۆلەی خۆتان بکەنەوە لە دوای ئەنفالو کیمیابارانیش، لە هەمانکاتدا لەبیرمان بێت زۆر گرنگە خەڵکی بزانێت چی دەکاتو خۆی بە بەرپرسیار بزانێت بەرانبەر بەو کارانەی کە ئەنجامی دەدەن. بیرکردنەوە لە ئەنفال نەبێتە هۆی ئەوەی کاردانەوەی کورد رەفتاری شەرانگیزیوتوندوتیژئاامێزی لێبکەوێتەوە.

وەك لە پێشەوە باسم کرد من دژی هەموو توندوتیژییەکم لە پێشە هەموویانەوە ئەو توندوتیژیانەی نەتەوەکەی خۆم بەرهەمی دەهێنێتەوە، یان توندو تیژیەك دژ بەنەتەوەیەکی تر بیکات، پرسیارەکەم ئەوەیە چۆن رووبەروی جینۆساید ببینەوە؟ تۆ لە نەرویجو من لە کوردستانو یەکێکی تر لە ژاپۆن؟

ڤیدار: بەبروای من ئێوە باشترین نمونەن، کوردستان باشترین نمونەیە دوای ئەوەی کە جینۆسایدکراوە، ئەوکارەساتانەی تێدا رویانداوە، غەدری گەورەو تاوانی نیونەتەوەیی لە دژ پیادەکراوە، کەچی ئێستا دەبینم لەگەڵ خەلچکانی تردا دەژین، عەرەبێکی زۆر دەبینم لە کوردستان کار دەکەن، ئاینی تر هەیە لێرە کەچی بەبەراورد لە گەڵ خوارووی عێراقدا جوانترینو گەورەترین لێبوردەیی هەیە، من ئەم حەقیقەتانە دەبینم، یەزیدی مەسیحی عەرەب ، موسولمانو جولەکەش هەیە. ئەو پێکەوە ژیانە بەهای گرنگیان هەیە. هەروەها ناوەندی (هەڵەبجە_چاك)یش لە خۆرئاوا نمونەیەکتانە کە خەلکی جیاوازوبیروورای جیاوازی لە خۆی کۆکردووەتەوە.

ببورە ئەگەر خزمەتێکت بکەم، لە کاتی راپەرینی خەڵکی کوردستان، سەرباری گەمارۆی ئابوریو برسێتی، سەرباری برینەکانی ئەنفالوکیمیاباران، سەرباری وەزعی نا ئەمنی کاتێك کەسەربازەکانی لەشکری عێراق (جگەلە دامو دەزگا سەرکوت گەرەکانی)کەوتنە دەست خەڵكو چەککران، خەڵك خزمەتی کردن، نانیان دەدانێ جلو بەرگو بەتانیان بۆ دەبردن، بریندارەکانیان تیماردەکرد، لەشەکرەکەش کەم نەبوو نان دانی ئەو لەشکرە کەم نەبوو، هەرگیز ئەمەشمان نەکردووەتە منەتێك بەسەر نەتەوەی عەرەبەوە، بەڵکو بەئەرکێکی ئینسانی خۆمانمان زانی، بەڵام بەداخەوە زۆر لەو سەربازانەش کە دەرۆیشتنەوەو بەعس چەکداری دەکردنەوە بەهەمان شێوازی توندوتیژی خۆیەوە لە بانی مەقانەوە دەهاتەوە بەڵام ئەم جارەیان نەك وەك دیلێك بەڵکو وەکو هێرشبەرێك، پێت سەیر نەبێت سەربازی واهەیە لە چەمچەماڵ 3 جار بەدیلگیراوە لەلایەن خەڵکی راپەریوەوە.

ڤیدار : ئەم هەڵوێستەی خەڵکی کوردستان زۆر پۆزە تیڤە من پێموایە جارێکی تر ئەهەمان ئەم چیرۆکەی تۆم بیستووە، یان

خوێندوومەتەوە، ئێستاش دەبینم کە ئاوەرەیەکی زۆری خوارو‌و ناوەراستی عێراق هاتوون‌و لێرە کاردەکەن.

با جارێکی تر بگەڕێینەوە سەر جینۆساید، پەیمان نامەی قەدەغەکردنی جینۆساید کەلە سالی 1948ەوە بریاری لەسەر دراوەو نزیکەی 108 دەولەت بە عێراقیشەوە واژۆیانکردووە، تا لەدژی جینۆساید راوەستن، تۆ تا چەندە گەش بینی بەو پەیماننامەیە، ئایا بۆچی تا کو ئێستا هەر مەرەکەبی سەرکاغەزە؟

ڤیدار: من باوەرم وایە ئەو یاسایانە ژیانما ناگۆرن بۆ جۆرێکی تەندروست، ئەوە ئەگەرێتەوە بۆ سەر ئەو مرۆڤانەی بە جوانی یان بە ناشرینی لەدنیادا دەژین، من دلّنیام ئەو تاوانانە روودەدەنەوە چەندین جار روودەدەنەوە، لە رواندا لە کوردستان، وە ئەوە پێشبینی کراوە لەبەرئەوەی لەمپەرێك نیە لە دنیادا پێش بەو تاوانە مرۆڤایەتی‌و نیودەولّەتیانە بگرێت، یان ئەگەر رووی دا هەلوێستێك وەربگیرێت، کەواتە ئەبێت ئێمە تەرکیز بخەینە سەر یاساکانی مرۆڤ بۆئەوەی پێشێل نەکرێنەوە، چونکە چەندین دەولەت‌و حکومەت هەن، کە هاوکاری پەیماننامەی نێونەتەوەیی دژی جینۆساید ناکەن، بەتایبەتیش دەولەتە زلهێزەکانی دنیا، خۆ کوردیش بووە قوربانی ئەو هاوکاری نەکردنە. چونکە دەبوایە لە تاوانی هەلەبجەو ئەنفالدا، حکومەتە گەورەکانی رۆژئاوا بێدەنگ نەبوونایە، وەلەسەرمافی مرۆڤیش هەرنەدەبوایە بێدەنگ نەبوونایە.

لە دوای جەنگی ساردیش، لەسەروەختی هەراو غەلّبەغەلّبی بازاری ئازادو جیهانگیریشدا هەر دلخۆش نەبین بەو پەیماننامەیە؟

ڤیدار: کاتێك دێینە سەر یاساکانی کۆمەلی نێونەتەوەیی‌و یاساکانی پەیماننامەی مافی مرۆڤ ، بێگومان چەند هێلێکی دیاری کراو هەیە کە ئەو یاسایانە رێگە دەگرن لە جێبەجێکردنی تاوانەکان، بەلاّم ئەوەی ئێستا گرنگە ئەوە نیە ئەو یاسایە رێگر دەبێت یان نا، ئەوەیە تاچەندە خەلّك بەپیرئەو ماف‌ویاساو ریسایانەوە دەچێت تاچەندە خۆشحالە بەبونیان‌و رەخنەیان لێدەگرێت بۆ دەولەمەندکردن‌و هێنانە پێشەوەی مافی زیاتر.

من خۆم گەشبین نیم بەوەی خەلّك ئومید بەو پەیماننامانە بکات، ئەوەی هەیە جگە لەخۆشخەیالی شتێکی ترنیە، ئەوە زیاتر پروپاگەندەی گەرمکردنی بازارە دەنا مافەکانی مرۆڤ لە کوێ‌وبەندەکانی ئەو یاسایانە لە کوێ گۆرە بە کۆمەلّەکانی کورد لەبیابانن، بەندەکانی پەیماننامەی قەدەغەکردنی جینۆسایدیش لە سەر رەفەکانی ئەو ولاّتلنەی ئیمزایانکردووە.

ڤیدار: (بە پێکەنینەوە) زۆر خۆشحالم کە تۆش پێیان خۆشخەیالّ نیت، من لەوەلاّمەکەم لەوە ترسام شتێکم ووتبێت پێچەوانەی بیرورای تۆ بێت، خۆش بەختم لەمەشیاندا هاو راین.

دوێنی پێکەوە سەردانی گەرمیانمانکرد، لە نزیکەوە کاریگەریەکانی ئەنفالت بینی؟ بەتایبەتی لە ئۆردوگای رزگاری تۆ بینیت کە هەموو جۆرەکانی جینۆسایدت هەست پێنەکرد؟

ڤیدار: ئەوەی بۆی لوابێت بەعس کردوویەتی، هەموو جۆرەکانی جینۆساید ئەنجامدراون، ئەوانەی کە زۆر مەترسیدارن‌وهەموو دکتاتۆرێك زاتی سنوربەزاندنیان ناکات، بەعس بەزاندوویەتی‌ولەدژی ئەو خەلّکە کردوویەتی. هەرخەلّکی نەکوشتووە، وێرانکاری کردووە، لە هەموو رویەکەوە کەلەپوروکەچەروباری کۆمەلاّیەتی‌وهەمووی خراونەتەوە ژێر فشاری جینۆسایدەوە، ئیستا بینم خەلّك چۆن دەژی.

ئەمە ئەو سیاسەتە بوو کە بەعس لە دژی ئێمە پیادەی کردوو هە موو دنیا لێی بێدەنگ بوو؟ ئەو هەر گوندی نەروخاند، هەر کۆمەلّکوژی نەکرد شارەکانی کردینە گوندو ئینسانە ئازاکانیشی ملکەچ کردین. ئەوەی دەمەوێت لێتی بپرسم ئەوەیە

دوێنێ چووینەماڵی حەمە عەلی ئەو پیاوەی لە گۆڕە بە کۆمەڵەکان زۆر بەزەحمەت رزگاری بوو، بەڵام لە شەری ناوخۆدا بەئاسانی کوژراو گیانی لە دەستدا؟ ئەو شایەتە گرنگەی کورد بە فیرۆی دا، تۆ چۆن ئەو وێنەیەت بینی؟

ڤیدار: ئەوە ئەو دیمەنە دڵتەزێنە بوو کە هەرگیز لەبیرم ناچێتەوە، دەبێت ئەوە رووداوە ببێتە دەرسێك کە هەرگیزاوهەرگیز شەری ناوخۆ نەکاتەوە.

مەبەستم گرنگی ئەو پیاوە بوو وەك شایەتحاڵێك لە سەر تاوانەکانی بەعس ئەوەی ئەنفال نەیکوشتو خۆمان کوشتمان؟! ئەو شایەتەی بە زەحمەت دەست دەکەوێت؟

ڤیدار:؟ ئەوە زۆر گرنگ بوو، دوو خاڵم زۆر بەلاوە گرنگە چیرۆکی محمەد وا لە کورد دەکات یەکگرتوو بێت، جارێکی تر هەق بە خۆی نەداتەوە کەرێگەکانی بەردەم شەری ناوخۆ هەموار بکاتەوە، ئەو خاڵەش زۆر گرنگە کە کارەساتی ئەنفال لە بیرنەکات، بۆئەوەی بزانن چی رویداوەو دۆکۆمێنتەکان بهێڵنەوە، بەڵام مردنی محمەد کارەساتێکی گەورە بووە نەدەبوایە ئاوا بە ئاسانی لە دەست بچوایە.

ئەوەی بەڵامەوە گرنگە تۆ بیزانیت، ئەوەی لەماوەی ئەو دوورۆژەدا تۆ لەبارەی ئەنفالەوە بینیوتە، تەنها کاریگەریەکانی ئەنفال‌وجینۆساید بوون، دەنا ئەگەربێیتو بەناو چیرۆکەکاندا شۆرببیتەوە دەکەویتە بەردەم دوو رێیانێك یان ئەوەتا دەبێت دەستبەرداری هەموو هەستە ئینسانیەکانی خۆت بیت، یان دەبێت هەموو ئەنانیەتێکی خۆت توردەیتو ببیتەوە بە ئینسانێکی تەندروستوتێکۆشەر لە پێناوی ئەوەی ئەم چیرۆکانە دوبارە نەبنەوە.

ڤیدار: بێگومانم چیرۆکەکانتان لە ئەنفالدا هەژێنەرن، بەتایبەتی ئەو کەسانەی خەڵکیان لەو کارەساتەدا رۆیوەو ئیستا بێسەروشێنن یان کوژراون. تەواو لەگەڵ تۆدا کۆکم مرۆڤ پێویستە لەبەرانبەر هەموو ئەو چیرۆکە ناخۆشانەدا هەلوێستێکی هەبێت.

بە بروای تۆ حکومەتی عێراق چ ئەرکێکی لە ئەستۆیە، بەرانبەر جینۆسایدی کورد؟ دەبێت حکومەتی دوای بەعس چیبکات؟

ڤیداربیرگلاند: زۆر ئاسان نیە بتوانم هیچی ئەو تۆ لەو بارەیە بلێم چونکە هەندێك گۆرانکاری هەیە لە بنەرەتەوە پێویستیان بە گۆرانە، بەتایبەتی ئەو خێزانانەی کە قوربانییان داوە، دەبێت وەزعیان چاکبکرێتەوە، هەروەها بۆ کۆمەڵگەی کوردیش کە ئەنفال هەلیتەکاندووە دەبێت بنیات بنرێتەوە، ئەوەش ئەرکی حکومەتی عێراقە.

ئەگەر تۆ هاوڵاتییەکی عێراقی بویتایەو جارێك دەرفەتی ئەوەت بۆ هەڵبکەوتایە ببویتایەتە سەرۆکی عێراق یان پۆستێکی سەرۆکایەتیت وەربگرتایە لەبارەی ئەنفالەوە چی بریارێکت دەدا؟

ڤیدار بیرگلاند: ئەوەی بەڵامەوە گرنگ بوایە دەمکرد، هەروەها هەوڵم دەدا ئەو تاوانەو دەربارەی رژیمی صدام حوسینیش لە سیستەمی پەروەردەدا بخوێندرێت، بەڵام تۆ ناتوانیت بۆ ئینسانیەت کاربکەیت ئەگەر وەزعی عێراق لە رووی ئارامی‌وئاسایشەوە زامن نەکەیت، ئیستای وەزعی عێراق پاساوێکە کە هیچیان لە بارەی ئەنفالەوە نەکردبێت.ئەمەش ئەرکی حکومەتی عێراقە بە پەلە بیر لە چارەسەری ئەمنی بکاتەوە، بە هەرحاڵ بێمەوە سەر پرسیارەکە پێموایە کە ئەنفال

دەرسێکی زۆر گرنگە بۆ هەموو ئەو کەسانەی یەکتر دەکوژن لە عێراقدا.

ببورە پرسیارەکەی من مەغزایەکی فراوانتری هەیە، مەبەستم ئەوەیە ئەرکی دەوڵەتی عێراق نیە کە بەفەرمی داوای لێبوردن لە گەلی کورد بکات؟

ڤیدار: بەڵی بە هەموو دڵنیاییەکەوە پێویستە ئەوە بکات.

ئەگەر نەیکرد؟

ڤیدار: دەبێت بیکات.

ووتت ئەمساڵ بەنیازین لەرۆژی 3/16 کارێك بکەن، ئەوەش ڤیستیڤالیسکی گەورەیە بەناوی (ئەنفال) ؟

ڤیدار: وەکو پیشتر باسم کرد ئیمە بەتەمای کارکردنین لە سەر تاوانەکانی کورد، ئەو ڤیستیڤالەش شتی جیاجیای تێدایە لەسەر کورد، لەپێش هەموویانەوە تاوانی ئەنفال‌و کیمیاباران.

بەنیازن کاری هاوبەش لەگەڵ ناوەندی (چاك)بکەن ؟

ڤیدار: ئەوان هەندێك دۆکۆمێنتی باشیان هەیەو سوپاس کەهاوکاریتانکردین، بەتایبەتی ئەو دۆکۆمینتەی کیمیابارانی سەردەشت کە حکومەتی کوردی تاکو ئیستا نەیکردووە. کە دەبوایە بیکات؟

بەناوی خۆم‌و هەموو هاوکارانیساڵنامەی ئەنفالستانەوە جاریکی تر بەخێرهاتنت دەکەم بۆ کوردستان، هیوادارم سەردانمان بکەنەوەو لە نزیکترەوە برینەکانی ئەم بەشە لە کۆی مرۆڤایەتی ببینن، بەتایبەتی ئیوە وەکو رێکخراوێکی ناحکومی.

زۆر سوپاس، بە هیوام زیاتر لەو کارەساتە رابمێنین.

من پرسیارم زۆرماوە بەڵام دڵنیام تۆ دوودڵ‌و نائارامی لەچاوەروانی فرۆکەکەت، دەزانم ئیستا هەموو بیرو هۆشت لە فرۆکەخانەیە،دوبارە سوپاس ئەگەر خۆت شتێکت مابێت؟

ڤیدار: ئەوەی ماوە بیلێم من ئەمە یەکەم جارم نیە بێمە کوردستان، سوپاسێکی گەورەم هەیە بۆ ئێوە چونکە پینج جاری تر هاتوومە ئەم وڵاتە تەنها ئەم شوێنانەم دیوە (مەبەستی سلێمانی پالاس) ئیوە شوێنی گرنگتان پیشاندام، ئەوەش بەبێ ئێوە مەحاڵ بوو..ئەوەی لەم دوو رۆژەدا کردوومانە کاری گرنگن، ئەو چیرۆکانەی خوێندبوومنەوە لەبارەی ئەنفالی کوردەوە هەندێکیانم لەگەرمیان بە چاوی خۆم بینی.

زۆر سوپاس

سوپاس بۆ ئێوەش.